

Handläggare
Marithe Eriksson
Telefon: 08-508 28 172**Till**
Miljö-och hälsoskyddsnämnden
MHN 2015-04-14 p.10

Rapport från projekt Varmvattenbassäng 2014

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens rapport
2. Överlämna miljöförvaltningens redovisning till berörda nämnder, Idrottsnämnden och Fastighetsnämnden
3. Överlämna miljöförvaltningens redovisning till Folkhälsomyndigheten samt Boverket för kännedom

Gunnar Söderholm
FörvaltningschefMonika Gerdhem
Avdelningschef

Sammanfattning

Ett tillsynsprojekt, ”Projekt Varmvattenbassäng”, utfördes under hösten 2014 med fokus på förebyggande rutiner mot legionella. Inspektion och provtagning utfördes på alla anmälda badanläggningar med varmbassänger som var i drift, totalt 40 anläggningar. Inom tillsynsprojektet har brister konstaterats och positiva provsvar har erhållits på 17 anläggningar. Projektet har skett i samverkan med Folkhälsomyndigheten, vilka även utfört samtliga analyser.

Tillsyn avseende säkra tappvatteninstallationer har utförts på idrottsförvaltnings badanläggningar sedan 2012 då det framkom att några fastigheter inte uppfyllde Boverkets krav på säkra tappvatteninstallationer. Resultatet av projektet är att det i dagsläget, mars 2015, inte längre kan konstateras förekomma risk för *Legionella* vid stadens egna anläggningar, även om två ärenden ännu inte avslutas. I vissa fall har tekniska brister kunnat åtgärdas. I de fall ombyggnation av installationer inte kunnat genomföras eller fått skjutas på framtiden, har egenkontrollen stärkts både avseende provtagning samt drift/underhåll.

Syfte och resultat för tillsynsprojektet varmvattenbassäng 2014

Tillsynsprojektet hade två syften, dels att undersöka och redovisa eventuell förekomst av *Legionella* i bassänger med en vattentemperatur på 30°C och högre, och dels att utröna om verksamhetsutövarnas egenkontrollprogram är ändamålsenliga för varmvattenbassänger. Utöver detta fanns ett antal frågor, exempelvis om det skulle gå att utläsa samband mellan förekomst av *Legionella* och vissa temperaturer, tekniker, eller val av desinfektionsmedel, eller om man kan se en samvariation med andra mikroorganismer.

Projekter har visat:

- att legionellabakterier finns i bassänger och duschar på offentliga badanläggningar, samt
- att egenkontrollen i vissa fall brister hos verksamhetsutövarna.

Det gick inte att utifrån projektet hitta samband mellan legionellaförekomst och någon annan variabel. Antalet undersökta anläggningar, och variationen mellan anläggningarna, var för litet för att dra slutsatser om samvariationer.

Projektet har medfört att brister identifierats och åtgärdats på badanläggningar i Stockholm, samt till utökad kunskap och förbättringar av egenkontrollen hos många av verksamhetsutövarna.

Projektet har också visat att det finns ett stort behov av förtydligande tillsynsvägledning och styrning från centrala myndigheter när det gäller förebyggande åtgärder och egenkontroll för att motverka förekomst av *Legionella*.

Förvaltningens synpunkter

Om Folkhälsomyndighetens avsaknad av vägledning för egenkontrollen och riktvärden för *Legionella*

Det verksamhetsutövarna framförallt efterfrågat är riktvärden för förekomst av *Legionella*. Vidare efterfrågas tydligare vägledning för egenkontroll och vilka åtgärder som ska vidtas vid påvisad förekomst av *Legionella* i tappvatteninstallationer.

Det är förvaltningens önskan att en vägledande diskussion om halter, eventuella riktvärden, samt tydliggöranden om egenkontroll tas fram för att öka tydligheten både för verksamhetsutövarna samt de kommunala Miljö- och hälsoskydds nämnderna. Krav på

regelbunden provtagning av Legionella bör införas på varma bassänger.

Om Folkhälsomyndighetens handbok för bassängbad – Bassängbad, Hälsorisker, regler och skötsel

I Folkhälsomyndighetens handbok för bassängbad finns ett särskilt kapitel om bubbelpooler och andra mindre anläggningar i offentliga miljöer. Detta kapitel står i stark kontrast både till samtliga övriga kapitel i handboken samt till föreskriften Folkhälsomyndighetens allmänna råd om bassängbad FoHMFS 2014:12. I kapitel 12 accepteras bubbelpooler i offentlig miljö utan kontinuerlig övervakning och dosering av desinfektionsmedel.

De enstaka utredningar som utförts på bubbelpooler, träkar etc. som *saknar bra teknik*, har visat att dessa ofta har problem med kraftigt förhöjda värden på bakterier, och därmed utgör en risk för hälsan för dem som nyttjar dem. Orsakerna till den ökade risken är en kombination av hög temperatur och bubblor som innebär att mer hud släpps till vattnet, dvs. för bakterier bra tillgång till mat, värme och syresättning. Den förhållandevis låga vattenvolymen gör det dessutom svårare att hålla jämn vattenkvalitet.

Folkhälsomyndigheten har aviserat att handboken samt det allmänna rådet gällande bassängbad ska revideras. Det är angeläget att denna revidering kommer till stånd skyndsamt samt att den tydliggör en lägsta teknisk nivå avseende bubbelpooler och träkar i offentligt bruk.

Om Boverkets avsaknad av BBR-normer eller liknande för badanläggningar

Boverket ställer i 6:622 BFS 2011:66 (BBR 19) upp ett antal regler för utformning av tappvatteninstallationer i syfte att risker för hälsa ska undvikas.

Funktionskrav eller byggnormer saknas helt från Boverkets sida när det gäller bassänger och bassängreningsanläggningar. Detta skulle behövas bl.a. för tankar (för utjämning, spolning av filter etc). Vattnet i dessa är stillastående, varmt och innehåller i regel endast lite klor (förbrukat). Många tankar har olämplig utformning som gör dem svårskötta och ur mikrobiell synpunkt riskabla.

Boverket bör i samverkan med Folkhälsomyndigheten, när revideringen av handbok och föreskrift för bassängbad tar vid, ta fram tekniska normer, bl.a. för utjämningstankar.

Slutsatser när det gäller tillsynen

Som en följd av att projekt Varmvattenbassäng genomfördes hösten 2014, kommer ett ökat fokus läggas på verksamhetsutövarnas egenkontroll gällande säkra tappvatteninstallationer. Ett ökat fokus kommer också att läggas på tillsyn av bubbelpooler, som ur mikrobiell synpunkt är den mest riskfyllda typen av badanläggning. Tillsynen och de krav som kommer att ställas behöver skärpas jämfört med det förhållningssätt som nu finns i Folkhälsomyndighetens handbok för tillsyn av mindre badanläggningar.

SLUT

Bilaga 1. Rapport ”Projekt Varmvattenbassäng – förekomst och egenkontroll gällande *Legionella*”